

YENİ BİR BEYANNAME TÜRÜ “MUHTASAR ve PRİM HİZMET BEYANNAMESİ”

A NEW TAX RETURN: TAX WITHHOLDING AND PREMIUM SERVICE RETURN

Serkan KURT*

Süreya Meltem KURT**

ÖZ

01.07.2019 tarihi itibarıyla tüm Türkiye’de uygulamaya başlayacak olan “Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi” ile birlikte, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa göre vergi dairesine verilmesi gereken “Muhtasar Beyanname” ile 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4’ üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılan kişileri bildirmekle yükümlü olanlar tarafından Sosyal Güvenlik Kurumuna verilmesi gereken “Aylık Prim ve Hizmet Belgesi” birleştirilerek tek bir beyannameye dönüştürülmüştür. Yeni uygulama ile birlikte, vergiye uyum maliyetlerinin azaltılması, gönüllü uyumun teşvik edilmesi ve kayıt dışı ekonomi ile mücadelede etkinliğin artırılması amaçlanarak 2 beyanname tek bir beyannameye birleştirilmiştir. Böylece kesilen vergilerin matrahlarıyla birlikte, sigortalının sigorta primleri ve

ABSTRACT

The application of tax withholding and premium service return has started as of 1 July 2019 in Turkey. The “tax withholding return”, which is submitted according to Income Tax Law, no. 193, and the “monthly premium and service document”, which is submitted to Social Security Institution according to Article 4/1-(b) of Social Insurances and General Health Insurance Law, no.5510, have been combined into one return. The new application aims at reducing tax compliance costs, encouraging voluntary compliance and increasing effectiveness in fight against shadow economy. As a result, the information regarding tax withholding bases and the premium payment days are given on one return.

Keywords: Withholding tax and premium service return, new tax return, premium service document

JEL Classification Codes: M40, M41, M49

* Vergi Müfettişi, Hazine ve Maliye Bakanlığı, serkan.kurt@vdk.gov.tr, ORC-ID: 0000-0002-5495-2555.

** Ceyhan Sol Sahil Sulama Birliği, smeltemturkmen@gmail.com, ORC-ID: 0000-0001-6824-8326.

Kurt, S., Kurt, S.M. (Temmuz 2019). Yeni Bir Beyanname Türü “Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi”, *Vergi Raporu*, 238, (85-92).

kazançları toplamı ile prim ödeme gün sayılarının bildirilmesi bu beyanname ile yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi, Yeni Beyanname, Prim Hizmet Belgesi.

JEL Sınıflandırması Kodları: M40, M41, M49.

GİRİŞ

Ülkemizde mükellefler her ay düzenli olarak, KDV, Muhtasar, ÖTV, Damga ... gibi vergileri Form BA-BS bildirimleri... gibi bildirimleri elektronik ortamda vergi dairelerine; bunun yanında çalıştırdıkları işçilere ilişkin prim gün sayılarını ve işçi ve işverenler için kesilen sosyal güvenlik paylarının da elektronik ortamda Sosyal Güvenlik Kurumuna (SGK) bildirmek zorundadırlar. Bu bildirimlerinin zamanında yapılmaması veya eksik yapılması hallerinde cezai müeyyide ile karşı karşıya kalınmaktadır. Bu durum hem mükellefler hem de meslek mensupları açısından beyanları süresinde ilgili kamu idaresine ulaşması açısından önemle takip edilmektedir.

Yapılan bildirimlerin içeriklerine bakıldığında, muhtasar beyanname ile vergi dairesine yapılan bildirimle Aylık Prim Ve Hizmet Bildirgesi ile SGK'ya yapılan bildirimlerin birbirini kapsayıcı bilgileri içerdiği görülmektedir. Muhtasar Beyanname ile *"işverenler veya vergi tevkifatı yapan diğer kimseler tarafından kesilen vergilerin matrahları ile birlikte, toplu olarak vergi dairesine bildirirken, Aylık Prim Ve Hizmet Bildirgesi ile de Sosyal Güvenlik Kurumuna 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun¹ 86'ncı maddesine göre anılan kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri*

kapsamındaki sigortalılara ilişkin ücretlerden kestiği SGK işçi ve işveren paylarını bildirilmesini içermektedir.

6728 sayılı Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Yapılmasına Dair Kanununun² 16'ncı Maddesiyle yapılan düzenleme ile vergiye uyum maliyetlerinin azaltılması, gönüllü uyumun teşvik edilmesi ve kayıt dışı ekonomi ile mücadelede etkinliğin artırılması amacıyla *"Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi"* düzenlemesi yapılmıştır. 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunun³ 98/A maddesi ve *Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunun 86'ncı maddesinin onüçüncü fıkrasına dayanılarak, vergi kanunlarına göre vergi dairesine verilmesi gereken "Muhtasar Beyanname"* ile 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılan kişileri bildirmekle yükümlü olanlar tarafından Sosyal Güvenlik Kurumuna verilmesi gereken *"Aylık Prim ve Hizmet Belgesi"* birleştirilerek tek bir beyannameye dönüştürülmüştür. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun⁴ mükerrer 257'nci maddesi ile 5510 sayılı Kanunun 100'üncü maddesinin verdiği yetkilere dayanılarak, kesilen vergilerin matrahlarıyla birlikte, sigortalının sigorta primleri ve kazançları toplamı, meslek adları ve kodları ile prim ödeme

¹ T.C. Yasalar (16/6/2006) 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu. Ankara: Resmi Gazete (26200 Sayılı).

² T.C. Yasalar (09/08/2016) 6728 sayılı Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Yapılmasına Dair Kanun. Ankara: Resmi Gazete (29796 Sayılı)

³ T.C. Yasalar (06.01.1961) 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu. Ankara: Resmi Gazete (10700 Sayılı).

⁴ T.C. Yasalar (10/1/1961) 213 sayılı Vergi Usul Kanunu. Ankara: Resmi Gazete (10703 Sayılı).

gün sayılarının Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi ile elektronik ortamda beyan edilmesi zorunluluğu getirilmiştir. Bu yeni beyannameye ilişkin yasal düzenlemeler ve uygulamaya ilişkin ayrıntılı bilgi çalışmamızın izleyen bölümlerinde açıklanmıştır.

1- YASAL DÜZENLEMELER ve UYGULAMAYA İLİŞKİN BİLGİLER

6728 sayılı Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Yapılmasına Dair Kanununun 16'ncı maddesi ile Gelir Vergisi Kanununa 98/A maddesi yine 6728 sayılı Kanununun 48'inci maddesiyle de Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 86'ncı maddesine onüçüncü fıkra eklenmiştir. Böylece Gelir Vergisi Kanunu ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunun da gerekli düzenlemeler yapılarak "Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi" uyumlu hale getirilmiştir. Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Genel Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair 5 Sıra Nolu Tebliğ⁵ ile Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesinin uygulamaya başlama tarihini **01/7/2019** olarak belirlenmiştir.

1.1- Gelir Vergisi Kanununda Yer Alan Düzenlemeler

6728 sayılı Kanun ile Gelir Vergisi Kanununa Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi başlıklı 98/A maddesi eklenmiştir. Söz konusu kanuni düzenleme:

"Muhtasar ve prim hizmet beyannamesi, vergi kanunlarına göre verilmesi gereken muhtasar beyanname ile 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca verilmesi gereken aylık prim ve hizmet belgesinin birleştirilerek, kesilen vergilerin matrahlarıyla birlikte sigortalının sigorta primleri

ve kazançları toplamı ile prim ödeme gün sayılarının bildirilmesine mahsustur.

Muhtasar beyanname ile aylık prim ve hizmet belgesinin birleştirilerek verilmesi hususunda zorunluluk getirmeye veya kaldırmaya, kapsama girecekleri gruplar, sektörler, gayrisafi iş hasılatları, istihdam edilen işçi sayıları, gelir unsurları, il ve ilçe sınırları itibarıyla ayrı ayrı veya birlikte tespit etmeye, muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin şekil, içerik ve ekleri ile ilgili olduğu dönemi ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı müştereken yetkilidir.

Muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin verilmesinde bu Kanunun 98 inci maddesinde belirtilen yer ve süreler dikkate alınır. Hazine ve Maliye Bakanlığı; bölge, il, ilçe, mahal ve sektörlerle göre yetkili vergi dairesini ve beyannamenin verilme zamanını belirlemeye yetkilidir.

Bu Kanunda ve diğer kanunlarda, muhtasar beyanname ile aylık prim ve hizmet belgesine yapılmış olan atıflar, bu iki belgenin tek bir beyanname olarak birleştirildiği durumlarda, muhtasar ve prim hizmet beyannamesine yapılmış sayılır." şeklindedir.

1.2- Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Yer Alan Düzenlemeler

6728 sayılı Kanun ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun "Prim Belgeleri ve İşyeri Kayıtları" başlıklı 86'ncı maddesine onüçüncü fıkra eklenmiştir. Söz konusu kanuni düzenleme:

"Muhtasar beyanname ile bu Kanun uyarınca verilmesi gereken aylık prim ve hizmet belgesinin birleştirilerek verilmesi durumunda beyanname-

⁵ Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (27/10/2018) Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Genel Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair 5 Sıra Nolu Tebliği Ankara: Resmi Gazete (30578 sayılı)

nin; şekil, içerik, ekleri, ilgili olduğu dönem, verilme süresi ve diğer hususlar Bakanlık ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından çıkarılan müşterek tebliğ ile belirlenir. İşveren sigortalı çalıştırmadığı takdirde, bu hususu sigortalı çalıştırmaya son verdiği tarihten itibaren on beş gün içinde Kuruma bildirmekle yükümlüdür.” şeklindedir.

1.3- Uygulamaya İlişkin Düzenlemeler

Gelir Vergisi Kanunu’nun 98/A maddesi ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 86’ncı maddesine onüçüncü fıkrası “Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesine” ilişkin usul ve esasları belirleme yetkisini müştereken Hazine ve Maliye Bakanlığına ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına vermiştir. Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı müştereken kullandığı yetkiye dayanarak 1 sıra No.lu Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Genel Tebliği⁶ yayımlanmıştır. Anılan tebliğde yer alan düzenlemeler ışığında uygulamaya ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir.

1.3.1- Beyannamenin Verilme Zamanı, Tahakkuku ve Ödenmesi

Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi ile vergi kanunlarına göre vergi kesintisi yapmak zorunda olanlar, bir ay içinde yaptıkları ödemeleri veya tahakkuk ettirdikleri kârlar ve iratlar ile bunlardan kestikleri vergileri ile 5510 sayılı Kanuna göre sigortalıların prime esas kazanç ve hizmet bilgilerini bildirmekle yükümlü olanlar/ işverenler, sigortalıların cari aya ait prime esas kazanç ve hizmet bilgilerini, içeren Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesini **elektronik ortamda** göndermek zorundadırlar. Mükellefler söz konusu beyannameyi, GVK’nın 98’inci maddesin-

de yer alan düzenlemedeki gibi ertesi ayın 23’üncü gününe (23’ü dahil) kadar ilgili vergi dairesine elektronik ortamda gönderilmesi gerekmektedir. Ancak ayın 15’inde ücret ödemesi yapılması halinde beyannamenin hangi ayda verileceğine ilişkin özellikli bir durum vardır. Bu durumda, Ayın 15’i ile takip eden ayın 14’ü arasındaki çalışmaları karşılığı ücret alan sigortalılar için beyan dönemi 15’inci günün içinde bulunduğu aydır.⁷

Muhtasar Beyannamelerini 3 er aylık dönemler halinde veren ve işçi çalıştıran mükelleflerde çalıştırdıkları hizmet erbabının sigorta primleri ve kazançları toplamı ile prim ödeme gün sayılarının bildirilmesine ilişkin olarak verecekleri Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesini aylık dönemler halinde beyan etmek zorundadır. Ancak Muhtasar Beyannamelerini 3 er aylık dönemler halinde veren ve işçi çalıştırmayan mükellefler ise yaptıkları ödemeleri veya tahakkuk ettirdikleri kârlar ve iratlar ile bunlardan kestikleri vergileri Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi ile önceden olduğu gibi üçer aylık dönemler halinde vermeye devam edecekler.

Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi ile beyan edilen vergi ve sigorta primleri ayrı ayrı tahakkuk ettirilir ve bunların ödemeleri ilgili vergi kanunları ile 5510 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde yapılır.

1.3.2- Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesinin Verileceği Vergi Dairesi

Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi’nin bildirileceği yetkili Vergi Dairesine ilişkin düzenleme 193 sayılı Kanunun 98/A maddesinde yer almaktadır. Anılan Kanun hükmüne göre, Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesinde GVK 98’inci maddesinde belirtilen yerler dikkate alınacaktır.

⁶ Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (18.02.2017) 1 sıra No.lu Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Genel Tebliği. Ankara: Resmi Gazete (29983 sayılı)

⁷ Kırşehir Mali Müşavirler Odası “Muhtasar ve Prim Hizmet Beyanname Slaytı” (<http://www.ksmmmo.org/office/pdf/SUNU2.pdf>). Erişim tarihi: 15 Mayıs 2019.

Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesinin verileceği yetkili vergi dairesi;

- a) Vergi Kanunları'na göre vergi kesintisi yapma yükümlülüğü bulunanlar için yaptıkları ödemeler veya tahakkuk ettirdikleri kazanç ve iratlar ile bunlardan kestikleri vergileri ödeme veya tahakkukun yapıldığı,
- b) Vergi Kanunları'na göre yapmış oldukları ödemelerden vergi kesintisi yapmaya mecbur olmayanlar ile vergi kesintisi yapmaya mecbur oldukları halde kesintiye tabi ödemesi bulunmayan ve çalıştırdıkları sigortalıların prime esas kazanç ve hizmet bilgilerini beyan etme zorunluluğu olanlardan; kazancı basit usulde vergilendirilenler için gelir vergisi yönünden mükellefiyetinin, gerçek kişiler için ikametgâhının ve gerçek kişiler dışında kalanlar için ise kanuni merkezi/işyerinin bulunduğu, yer vergi dairesidir.

Birden fazla vergi dairesinde gelir (stopaj) vergisi mükellefiyeti bulunanlar için sigortalıların prime esas kazanç ve hizmet bilgilerini içerecek şekilde verilecek olan Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesinin verileceği yetkili vergi dairesi, çalışanların ücret ödemeleri üzerinden yapılan gelir vergisi kesintisinin beyan edileceği yer vergi dairesidir.

1.3.3- Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesine İlişkin Düzeltme Beyannamesi

Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi, ertesi ayın 23 günü saat 23:59'a kadar elektronik ortamda verilmesi gerekmektedir. Mükellefler, kanuni süresinde veya kanuni süresinden sonra verdiği beyannameyi hatalı ve/veya eksik olduğu durumlarda, süresinde veya süresi geçtikten sonra bu hata ve/veya eksiklikleri düzeltici mahiyette

elektronik ortamda yeni bir beyanname verebilmektedir. Beyan edilecek düzeltme beyannamesi verilen dönemlere ilişkin verilen beyannamelerde yer alan bilgileri de kapsamaması gerekmektedir.

Ancak, Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinde⁸ belirtilen yasal süresi dışında verilmiş olmakla birlikte yasal süresi içinde verilmiş gibi kabul edilen haller nedeniyle 5510 sayılı Kanuna göre sigortalıların prime esas kazanç ve hizmet bilgilerine ilişkin verilecek düzeltme beyannamelerinin söz konusu Yönetmelikte belirtilen haller için öngörülen tarihleri takip eden ayın 23'üncü günü saat 23.59'a kadar elektronik ortamda verilmesi halinde yasal süresi içinde verilmiş kabul edilir. Bu haller nedeniyle düzenlenecek olan Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamelerinin elektronik ortamda verilebilmesi için Kurumca belirlenen belgelerle birlikte işyerinin bağlı bulunduğu Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğüne/Sosyal Güvenlik Merkezine müracaat edilmesi zorunludur.

Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesinin kanuni süresinden sonra verilmesi halinde, Vergi Kanunları açısından onay mercii bulunmazken, Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği gereğince Sosyal güvenlik Kurumunca incelenerek uygun görülmesi halinde işleme alınacaktır.

1.3.4- Beyannameye İlişkin Ceza Uygulaması

Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi'nde ceza uygulamasında cezayı gerektiren fiile göre cezaya yetkili kurum değişmektedir. Cezayı gerektirecek fiil vergi kanunlarına göre vergi cezasına hükmedilmesi gerektiriyorsa Vergi Usul Kanunu'nun da yer alan cezai hükümler, Sosyal Sigortalılar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na göre cezai gerektirecek fiiller için ise 5510 sayılı Kanun uyarınca Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü/Sosyal Güvenlik Merkezi tarafından ayrı ayrı ceza kesilecektir.

⁸ Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (12/5/2010) Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği. Ankara: Resmi Gazete (27579 sayılı)

2- DEĞERLENDİRME

Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesinin hayata girmesiyle birlikte, mükellefler ve meslek mensupları açısından kolaylaştırıcı bir uygulama olacaktır. Artık benzer içerikli iki beyannamenin tek seferde tek beyanname ile bildirimini sayesinde zamandan ve beşeri sermayeden tasarruf sağlanarak ve mükelleflerin vergiye uyum maliyetleri azalacaktır. Böylece mükellefleri (işverenleri), hem bir bildirgeden hem de bir beyanname hazırlamaktan kurtararak, mükelleflere (işverenlere) tek bir paket programda iki bildirimini tek seferde beyan edebilme

imkanı sağlanmıştır. Ayrıca vergi ve sosyal güvenlik bildirimlerine ilişkin oluşabilecek eksik ve/veya tutarsız bilgiler otokontrol sistemi sayesinde kaynağında tespit edilerek ayrı bir işleme gerek kalmaksızın yine kaynağında düzeltilebilecektir.

2.1- Eski ve Yeni Uygulamanın Karşılaştırılması

Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesinin ile birlikte uygulamaya yönelik getirilen yeni düzenleme ile önceki düzenlemelerin karşılaştırılması özetle aşağıdaki tablodaki gibidir.

Eski Uygulama	Yeni Uygulama
Muhtasar Beyanname ve Aylık Prim ve Hizmet Belgesi Bildirgesi ayrı ayrı olarak elektronik ortamda vergi dairelerine ve Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmektedir.	Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi elektronik ortamda tek bir beyanname olarak ilgili vergi dairesine bildirilmektedir.
Muhtasar Beyanname ve Aylık Prim ve Hizmet Belgesi Bildirgesi izleyen ayın 23'üne kadar verilebilmektedir.	Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi izleyen ayın 23'üne kadar verilebilmektedir.
Muhtasar Beyannamenin verileceği Vergi Dairesi, GVK 98'inci maddesinde sayılan yer Vergi Daireleridir.	Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesinin verileceği Vergi Dairesi, GVK 98'inci maddesinde sayılan yer Vergi Daireleridir.
Muhtasar Beyanname Vergi Dairesince, Aylık Prim ve Hizmet Belgesi Bildirgesi Sosyal Güvenlik Merkezlerince tahakkuk ettirilir. Ödemeleri de ilgili vergi kanunları ile 5510 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde yapılır.	Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi ile beyan edilen vergi ve sigorta primleri ayrı ayrı tahakkuk ettirilir ve bunların ödemeleri ilgili vergi kanunları ile 5510 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde yapılır.
Muhtasar Beyanname damga vergisine tabiyken, Aylık Prim ve Hizmet Belgesi Bildirgesi Damga Vergisine tabi değildir.	Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Damga Vergisine tabidir.

2.2- Beyannameye İlişkin Eksiklikler ve Çözüm Önerileri

Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesinin, mükelleflere (işverenlere) büyük kolaylık sağladığı aşikârdır. Ancak yeni beyannamenin uygulanmasında bir takım eksikliklerin olabileceği kanısındayım. Bu eksiklikler ve çözüm önerileri sırasıyla aşağıdaki gibidir:

2.2.1- Cezai Müeyyideye İlişkin Değerlendirmeler

Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi ile

ilgili cezai müeyyideyi her iki kurum bir birinden bağımsız olarak ayrı ayrı uygulayabilmektedir. Bu durumda aynı beyana vergi idaresi cezai işlem uygulayabilirken, SGK ceza vermeden aynen kabul edebilmektedir. Mükellefler (işverenler) tarafından verilen beyannameye aynı bilgiler yer almasına rağmen vergi idaresi açısından eksik veya yanlış olarak nitelendirilebilirken SGK açısından doğru olarak kabul edilecektir. Bu durumun çözümü olarak önerimiz her iki idarenin de bu beyannameyi tek bir beyanname olduğunu düşünerek, eksiklik veya hata durumunun beyan

esnasında tespitinin yapılmasıdır. Eğer bir hata veya eksiklik sonradan tespit ediliyorsa bu durumda eksiklik beyannamenin bir kısmı için değil, tamamı için geçerli olmalı ve her kurum ayrı ayrı yerine tek bir cezaiyi müeyyidenin beyannamenin verildiği vergi idarelerince uygulanması, mükellefler (işverenler) açısından daha faydalı olabilecektir.

2.2.2- Kanuni Süresinden Sonra Verilen Beyannamenin Değerlendirilmesi

Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesinin, kanuni süresinden sonra verilmesi açısından eksiklikler bulunmaktadır. Kanuni süresinden sonra beyannameye ilişkin SGK'nın onay şartı aranırken vergi dairelerince onay şartının bulunmamasıdır. Bu durumda da aynı beyannameye bir kurumun onay verip, diğerinin vermemesi halinde uygulamada aksaklık yaşanabilecektir. Dolayısıyla bu tür aksaklıkların yaşanmaması açısından beyannamenin tek bir beyanname olarak düşünülmektedir kabul veya ret durumlarında tamamının geçerli veya geçersiz olması sağlayacak otokontrol sistemin kurulması gerekmektedir.

2.2.3- Damga Vergisi Açısından Değerlendirmeler

Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesinin uygulamaya başlamasıyla işçi çalıştırmakla birlikte vergi kesintisi yapmak zorunda olmayanların (örneğin basit usulde vergilendirilenler), muhtasar ve prim hizmet beyannamesi ile işveren/işçi prim beyanını elektronik ortamda gönderilmesi gerektiğinden, vergi kesintisi yapmak zorunda olmamasına rağmen, gelir stopaj mükellefiyeti açtırması gerekecektir. Bunun yanında muhtasar ve prim hizmet beyannamesine ait damga vergisini de ödemek zorunda kalacaktır.

Bu durumda kendisine yasal olarak muafiyet tanınan mükelleflerinde, gelir stopaj mükellefiyeti açtırarak damga vergisi ödemek zorunda kalmaları, bu mükelleflere maddi külfete neden olacaktır. Mükelleflerin vergiye uyumu sağlanması ve kayıt dışı ekonomi ile mücadele açısından söz konusu mükelleflerin beyanları yine elektronik ortamda alınmalı ama damga vergisinden muaf tutulması gerekmektedir.

2.2.4- Ücret Mahremiyeti Açısından Değerlendirmeler

Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi ile birlikte kesilen vergilerin matrahlarıyla birlikte sigortalının sigorta primleri ve kazançları toplamı ile prim ödeme gün sayıları aynı beyanda yer alacaktır. Ancak uygulamada özellikle büyük ölçekli firmalarda bordro hazırlayanlar ile Bildirimi / Beyanı gönderenlerin aynı birimler olmadığı için maaşları, ikramiye vs. birbirinden farklı olan personellerin gizliliğinin kalmaması firmalar için ciddi bir sorun oluşturacaktır.⁹ Bu durumun aşılması ancak işletmelerin kendi iç personeli ile çözüme ulaşabilecektir.

SONUÇ

6728 sayılı Kanun ile yapılan düzenleme ile birlikte yürürlüğe girecek olan Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi, vergi kanunlarına göre verilmesi gereken muhtasar beyanname ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca verilmesi gereken aylık prim ve hizmet belgesinin birleştirilerek, kesilen vergilerin matrahlarıyla birlikte sigortalının sigorta primleri ve kazançları toplamı ile prim ödeme gün sayılarının bildirilmesini içeren yeni bir beyanname dir. Uygulama önce Kırşehir de daha sonra yayımlanan Genel Tebliğiler ile Amasya, Bartın ve Çankırı il-

⁹ Kırşehir Mali Müşavirler Odası "Muhtasar ve Prim Hizmet Beyanname Slaytı" (<http://www.ksmmmo.org/office/pdf/SUNU2.pdf>). Erişim tarihi: 15 Mayıs 2019.

leri merkez ve ilçelerinde bulunan mükellefler/işverenler içinde başlamış olup 01.07.2019 tarihi itibarıyla tüm Türkiye’de yürürlüğe girecektir.

Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi ile birlikte mükelleflerin (işverenlerin) her ay bildirmesi gereken bir bildirgeden kurtulacaktır. Böylece vergiye uyum maliyetlerinin azaltılarak, gönüllü uyumun teşvik edilerek, zamandan ve beşeri sermayeden tasarruf sağlanacaktır. Vergi idaresi ile SGK’ya yapılan bildirimlerin tutarlılığı kaynağında kontrol edilerek kayıt dışı ekonomi ile mücadelede etkinlik artırılabilecektir. Yeni beyanname, mükellefler ve işverenler açısından kolaylıklar sağlamakla birlikte, beyannamenin uygulamasına ilişkin bir takım eksiklikler de bulunmaktadır. Bu eksikliklerin zaman içinde değerlendirilip çözüme kavuşmasıyla birlikte çok daha verimli bir uygulama olacaktır.

KAYNAKÇA

- T.C. Yasalar (16/6/2006) 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu. Ankara: Resmi Gazete (26200 Sayılı)
- T.C. Yasalar (09/08/2016) 6728 sayılı Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı

Kanunlarda Yapılmasına Dair Kanun. Ankara: Resmi Gazete (29796 Sayılı)

- T.C. Yasalar (06.01.1961) 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu. Ankara: Resmi Gazete (10700 Sayılı)
- T.C. Yasalar (10/1/1961) 213 sayılı Vergi Usul Kanunu. Ankara: Resmi Gazete (10703 Sayılı)
- Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (18.02.2017) 1 sıra No.lu Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Genel Tebliği. Ankara: Resmi Gazete (29983 sayılı)
- Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (27/10/2018) Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi Genel Tebliği’nde Değişiklik Yapılmasına Dair 5 sıra No.lu Tebliği Ankara: Resmi Gazete (30578 sayılı)
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (12/5/2010) Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği. Ankara: Resmi Gazete (27579 sayılı)
- Kırşehir Mali Müşavirler Odası “Muhtasar ve Prim Beyanname Slaytı”. (<http://www.ksmmmo.org/office/pdf/SUNU2.pdf>). Erişim tarihi: 15 Mayıs 2019.